

Roberto Daniel Goldstein – אחותו הועלמה והוא ברח לישראל.

שם האב: מנואל גולדשטיין.
שם האם: אדלה גולדשטיין.

תיאור המקרה:

עלה ארצה ב-1972 (ההורים עלו ב-1969) וחזר לארגנטינה ב-1974. אז התגייס לצבא ארגנטינה. שוחרר יומיים לפני ההפיכה של מארס 1976. הוא היה צלם בעיתון. לאחר שנחטפה אחותו (6.10.1976) חשש שיבואו לחפש אותו. הסתתר במשך 6 ימים עד שהורה של חבר עזר לו להשיג דרכון. לבסוף לקח מטוס שעבר דרך מונטווידאו, ואז דרך דקר לישראל. כאן ביקש את העזרה של משרד החוץ וקיבל תשובות סתמיות למרות שהוא ראה בעת שירותו הצבאי בארגנטינה שלישראל יש יכולת השפעה רבה בצבא.

תיק מארכיון משרד החוץ (א"מ חצ 7120/55) – תקציר:

אל: י. ערמון, מח' אמל"ט; מאת: מנואל, אדלה ודניאל גולדשטיין, חולון, 17.1.1977. תיאור החטיפה של Mónica ובקשה לטפל בעניינה ולברר מה עלה בגורלה.

מאת: שלמה נחמיאס, מח' לאמריקה הדרומית; אל: הנ"ל 7.2.1977. " ... עקב היותה אזרחית ארגנטינה אין באפשרותנו לפנות רשמית לשלטונות בענין זה. אף על פי כן פנינו לשגרירותנו ובקשנו לבדוק מה ניתן לעשות כדי להשיג במקום פרטים אפשריים ...". על מכתב זה כתוב בכתב יד, (של רם נרגד?), אל ר. ק. (רן קוריאלי?): "מה זה?"

אל: שגרירות בבואנוס איירס; מאת: שלמה נחמיאס, ירושלים, 25.1.1977. למרות ש"אנו ערים כמובן לעדינות המצב בעיקר בתנאים הקיימים ... [מעבירים] אליכם מכתבי הקרובים ... שמא ידוע לאנשי הקהילה היהודית דבר על גורלן". [של שתי חטופות: מוניקה גולדשטיין ואמה רחל קניג].

אל: רן קוריאלי; מאת גב' פולק, מזכירה של הרב מרשל מאיר, 2.1.1979. הרב מאיר לפני נסיעה קיבל מכתב מהזוג גולדשטיין מחולון בעניין בתם מוניקה (המכתב מצורף) ומבקש לטפל בעניין.

עדות שנמסרה על ידי רוברטו דניאל גולדשטיין בירושלים ביום 7 במאי 2001.

עליתי לארץ בשנת 72 וחזרתי לארגנטינה בשנת 74. אולי לא הייתי חכם, אך התגייסתי לצבא ארגנטינה.

6 ימים אחרי שאחותי נעלמה חזרתי להורי בארץ (הם עלו בשנת 69) ואז בישרתי להם את שקרה. אקצר בסיפור הפרטי כי לא אני סבלתי אלא אחותי. אתן רק קצת רקע על התקופה, על האפשרויות של הקהילה היהודית ושל מדינת ישראל לעזור. הכל מנסיון אישי ולא משמועות. כשהתגייסתי לצבא ידעתי לכתוב ולכן היו לי תנאים נוחים. ידעתי שאחותי פעילה בארגון "מונטונרוס" ופחדתי שזה יתגלה. הצבא העריצו את מדינת ישראל. קצינים שהחזיקו מדים של SS בבית העריצו את ישראל ואותי על שהייתי בקיבוץ בארץ וכו'. ולכן לדעתי, בניגוד לקהילה היהודית, למדינת ישראל היה כוח ואפשרות להשפיע.

התמזל מזלי ושוחררתי יומיים לפני ההפיכה הצבאית. לא היתה שם ממש דמוקרטיה, לא לפני ולא אחרי. את הקשר הראשון לדמוקרטיה חוויתי בארץ. אך לא ידענו לנצל זאת לטובה כדי לדחוף שיעזרו לקרובים שם. לא היינו רגילים לזה ולא היה לנו לובי כמו שיש היום לרוסים. עד היום לא סיפרתי על המקרה של אחותי בפומבי. כשהגעתי ארצה כתבתי לשר החוץ יצחק שמיר מכתב מאוד מפורט המבקש את סיוע משרד החוץ והתשובה הייתה: "קראנו, הבנו, אם יהיה משהו נודיע לך...". אך אנחנו כנראה לא דחפנו מספיק.

אחותי, מוניקה ליליאנה גולדשטיין גניחוביץ', היתה ב"מונטונרוס". היא נהגה לעזוב את הבית לעיתים. היה לה ילד בן ארבע ובאוקטובר 76, שבוע לפני שנעלמה, חברת ילדות שלה שהייתה פעילה באותו הארגון נלקחה לבי"ס לימאות של חיל הים, אחד מבתי הסוהר הידועים לשמצה, ידוע שהאנשים שם היו נזרקים חיים ממטוסים. אחותי עברה לגור אצל חברים. היא חזרה הביתה צהרים אחד, בזמן שבנה היה עם אביו, וכרבע שעה לאחר שהגיעה, פרצו לבית וחספו אותה. נראה

ששוער הבניין סיפר שהייתה שם. באותו הלילה הגיעו משאיות שלקחו את כל מה שהיה בבית. לא היה ספק שהיא לא תחזור ולכן מיד עליתי לארץ, כדי שלא ייקחו גם אותי וכדי לספר להורי. כולם פחדו וגם אמרו "בטח עשתה משהו".

עוד דבר, נראה שקיבלה אישור לטלפן שיחה אחת והתקשרה לבית הורי בעלה כדי לדבר עם הילד שלה. באותה תקופה בארגנטינה מספיק היה להיות צעיר כדי להיות חשוד ואם אתה גם צעיר וגם גר לבד, היית אשם. וכך היה מצבי. הייתי צלם בעיתון ולא היה לי ספק שיגיעו אלי בקרוב. מאותו הרגע הסתתרת במשך 6 ימים עד שהורה של חבר עזר לי להשיג דרכון. אני חושב שאותו הורה של חבר שלי פגש יום אחד ברחוב את רוניצקי, או מישהו בכיר אחר מדא"א, וכששאל אותו האם יכול לעזור, אותו בכיר אמר שני דברים: אחד, שצר לו כי הייתה יהודיה, ושנית, שבדאי עשתה משהו...

הסתתרת אצל חברים ולבסוף לקחתי מטוס שעבר דרך מונטיבידאו, ואז דרך דקר. סיפור שהיה: במונטיבידאו עלה על הטיסה מישהו מסכן ונכה ופתאום בדקר הוא התגלה כצעיר עם 2 ילדים... כנראה שהקהילה או מדינת ישראל עזרו לפעמים.

תשובות לשאלות:

כשהייתי בצבא הייתה התלבטות בינם לבין עצמם לגבי השיטה. הם רצו לעשות כמו בצ"לה, אך כתוצאה מהפחד מהקהילה הבינ"ל, ואולי גם כי לא היו מסודרים ומתוחכמים מספיק, הם בחרו לעשות "כאילו" הכל בסדר, אנשים נעלמו אך לא נלקחו באופן גלוי לאיצטדיון וכו'. אך בסופו של דבר הם עשו את אותו הדבר.

לגבי החברה של אחותי, סביר להניח שגורלה היה כגורל אחותי. לא שמעתי דבר עליה.

אינני רוצה שיביאו גופות שאינם, אלא שיפתחו ארכיונים ויגלו מה קרה. אני מעולם לא חקרתי. מי שבמקרה חווה את זה היה צריך לבחור בין החיים לבין הזיכרון. לא חקרתי, אך כשהתחיל נושא האינטרנט להתפתח, ניסיתי לחקור אך התייאשתי. גם פניתי לשופט גרסון אך לא נענית. שמעתי שהייתה מישהי שזיהתה את אחותי בין הגופות.

למשפחה של בעלה של אחותי היה קשר למשטרת הרובע, אפילו שהיו יהודים. אינני יודע אם השתמשו בקשריהם. היו ניסיונות לחקור שם מה עלה בגורלה. אני התלבטתי בין להסתתר ולברוח לבין להישאר ולהיתפס. ואכן, באו לחפשי בסטודיו לצילום שלי.

ש: בנוגע לשיחת הטלפון של מוניקה, אני מבין שנתנו להם לטלפן ולהגיד שהם בחיים ואז הרגו אותם וזה היה כדי לתת תקווה למשפחה, כדי שיגיעו לחפש וכו' - שמעת על זה משהו?
ת: לדעתי, המטרה שניסו להשיג הייתה שיחשבו שאנשים נלקחו ע"י חברים שלהם... כלומר חוץ מ"בטח עשה משהו" גם לנטוע באנשים את המחשבה שחברים העלימו את קרוביהם כדי שלא יעלו עליהם... זו הייתה מטרתם באופן כללי, להשתיל ערפל...

ש: בנוגע לפער בין ההערצה לישראל לבין היחס אל היהודים הגלותיים בארגנטינה, סביר להניח שהעריצו את ישראל עקב הניצחונות הצבאיים, הקמת הקיבוצים וכו'. וזאת לעומת היהודי הגלותי, שעוסק בספסרות, עם האף הגדול וכו'. האם חשת כך?
ת: כן. הייתי היחידי שהודה שהוא יהודי בין כ-250 חיילים. וקיבלתי חופשות בחגים היהודים. וזאת על אף שהקצין שהיה איתי התגאה שיש לו מדי SS בבית. אכן העריצו את ישראל על האסטרטגיה הצבאית. אחרי מלחמת ששת הימים למדו על זה.

אינני בטוח האם מטרות הועדה כוללות להבין את הרקע ואת תפקיד הארגונים היהודיים ואת תפקידה של מדינת ישראל. ואינני חושב שזה מוגזם שנבקש אחרי 25 שנה שמדינת ישראל תפתח את הארכיונים, של משי' החוץ וכו', כדי לגלות למשל מה קרה עם המכתב ששלחתי ליצחק שמיר.

פנחס אביבי: אני ברמה האישית חושב שזה חשוב ואכן אמליץ לפתוח את הארכיונים.

דניאל: פנייתי היא גם למשרד המשפטים, כמדינה דמוקרטית (שהייתה דמוקרטית הרבה לפני ספרד למשל), בוודאי יש לנו הרבה מה לתרום ולעשות בעניין.